

कोठारी इंटरनेशनल स्कूल, नौएडा

सत्रांत परीक्षा , 2023-24

कक्षा: 7 विषय: संस्कृत

SECTION – B (SUBJECTIVE)

दिनांक: -4 मार्च ,2024

निर्धारित समय: 2.30 घंटे

नाम : -----

निर्धारित अंक : 60

- निर्देशाः 1. अस्मिन् पत्रे 3 पृष्ठानि, 12 प्रश्नानि च सन्ति।
2. स्वच्छतायाः ध्यानं रक्षणीयं वर्तते।
3. प्रत्येक प्रश्नस्य पश्चात् द्वयः पंक्तयः मोचयितव्यानि।
4. प्रश्नानि क्रमेण एव करणीयानि।

प्रश्न 1. निम्नलिखितानां शब्दानां विभक्ति, वचन परिचयं दीयताम् :- 0.5x10=5

क) किम् शब्द :-	विभक्ति	वचनम्
कानि -	-----	-----
काभिः -	-----	-----
ख) लता शब्द :-		
लतानाम् -	-----	-----
लतासु -	-----	-----
ग) फल शब्द :-		
फलात् -	-----	-----

प्रश्न 2. 'बुद्धिर्यस्य बलं तस्य' पाठस्य आधारे आम् / न लिखत :- (1 x 5=5)

- क) एकस्मिन् वने भासुरकः नाम शशकः वसति स्म।
ख) शशकः एकं उपायं अचिन्तयत्।
ग) सः विलम्बेन सिंहस्य समीपे अगच्छत्।
घ) सिंहः कूपे आत्मनः प्रतिबिम्बम् अपश्यत्।
ङ) तत्पश्चात् सर्वे जीवाः दुखेन वने अवसन्।

प्रश्न 3. निम्नलिखितानां धातुरूपाणाम् लकार पुरुष परिचयम् दीयताम् :- 0.5x10=5

पठ् धातु :-	लकार	पुरुष
क) पठतु -	-----	-----
पठ्तम् -	-----	-----
ख) नम् धातु :-		
नंस्यथः -	-----	-----
ग) क्रीड धातु :-		
क्रीडतः -	-----	-----
अक्रीडम् -	-----	-----

प्रश्न 4. निम्नलिखितं गद्यांशम् पठित्वा प्रश्नानां उत्तराणि लिखत ।

1x5=5

एकदा एकस्य शशकस्य वारः आसीत्। गच्छन् शशकः मार्गे एकं कूपम् अपश्यत्। कूपे स्व प्रतिबिंबं दृष्ट्वा सः अचिन्तयत् 'अहो ! भव्यः उपायः अस्ति, अहं तं भासुरकम् अस्मिन् एव कूपे पातयिष्यामि।

- क) एकदा कस्य वारः आसीत्।?
ख) गच्छन् शशकः मार्गे किम् अपश्यत्।?
ग) कूपे स्व प्रतिबिंबम् दृष्ट्वा शशकः किम् अचिन्तयत्?
घ) 'एकस्य शशकस्य' अत्र विशेषणपदं किम्?
ङ) 'अहं' अस्य पदस्य क्रियापदं किम्?

प्रश्न 5. अधोलिखितान् शब्दान् अर्थेन सह मेलयत :-

1x5=5

- क) आहाराय 1) आवाज़ /ध्वनि
ख) आत्मनः 2) फेंककर
ग) नादः 3) जंगल के जानवरों को
घ) निक्षिप्य 4) भोजन के लिए
ङ.) वन्यजीवान् 5) अपना

प्रश्न 6. निम्नलिखितानां शब्दानां उपसर्ग पृथक् कृत्वा लिखत :-

1x5=5

- (क) अनुभवति -----
(ख) अवगच्छति -----
(ग) निर्गच्छति -----
(घ) उद्भवति -----
(ङ) अधिकरोति -----

प्रश्न 7. निम्नलिखितानां उपसर्गयुक्त शब्दानाम् अर्थेन सह मेलनं क्रियताम् :-

1x5=5

- क) अपकरोति 1) नकल करता है
ख) निर्गच्छति 2) अपकार करता है
ग) आगच्छति 3) निकलती है
घ) अभिभवति 4) तिरस्कार करना
ङ) अनुकरोति 5) आता है

प्रश्न 8. स्म योजयित्वा वाक्यान् लड . लकारे परिवर्तनं कुरुत :-

1x5=5

- क) बालिका पाठं स्मरति।
ख) अनन्या लेखं लिखति।
ग) अभिषेकः क्रीडति।
घ) आवाम् चलचित्रं पश्यावः।
ङ) यूयम् भोजनं खादथ।

प्रश्न 9. निम्नलिखितेषु शब्देषु लकार परिचयं दीयताम् ।

1x5=5

- क) पठिष्यति -----
ख) लिखताम् -----
ग) अनमत् -----
घ) भ्रमामि -----
ङ) गच्छतु -----

प्रश्न 10. लिंगानुसारं अंकानां स्थाने संस्कृत शब्दानि लिखत ।

1x5=5

- क) ----- (1) बालिका पुस्तकं पठति।
ख) तत्र ----- (2) छात्रौ क्रीडतः।
ग) (3) ----- महिलाः परस्परं वदन्ति।
घ) (4) ----- कन्याः अद्य अनुपस्थिताः सन्ति।
ङ) ----- (3) फलानि अहम् नित्यम् खादामि।

प्रश्न 11. मञ्जूषायाः सहायतया विलोमपदानि लिखताम् :-

1 x5=5

मञ्जूषा :- स्वस्थः, ह्यः, सूक्ष्मः, प्रदोषः, बहिः

- क) क्षुः
ख) अन्तः
ग) स्थूलः
घ) रुग्णः
ङ) प्रभातः

प्रश्न 12. मञ्जूषायाः सहायतया पर्यायवाची शब्दानि चित्वा लिखत :-

0.5x10=5

**मञ्जूषा :- धरा, निशाकरः, जलजम्, जननी, भास्करः, धरिणी, चन्द्रः,
अम्बा, आदित्यः, पंकजम्,**

- क) कमलम् :- -----
ख) पृथ्वी :- -----
ग) चन्द्रमा :- -----
घ) माता :- -----
ङ.) सूर्य :- -----